

התארגנות עובדים

**משפט
העבודה**

התארגנות עובדים

התארגנות עובדים

תעסוקה

יחסי עבודה • קריירה • משאבי אנוש

www.globes.co.il

לתשומת לב המעסיקים:

ההסתדרות אישרה קמפיין ב־6.5 מיליון שקל כדי לאגד את כל העובדים במשק

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – הסתדרות העובדים הכללית מאז הקמתה 1920

**שליטה בקרנות
פנסיה**

- קג"מ
- מקפת
- נתיב
- מבטחים

**המעסיק הגדול
במשק**

- חברת העובדים
- בנק הפועלים
- קופ"ח כללית
- כור

ארגון עובדים

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – הסתדרות העובדים הכללית מאז השינויים

~~שליטה בקרנות
פנסיה~~

(שנות ה-90)

~~המעסיק הגדול
במשק~~

(בשנות ה-80)

ארגון
עובדים

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – התעוררות (תחילת שנות ה-2000)

- הסתדרות העובדים הכללית החדשה

- ההסתדרות הלאומית

- **כוח לעובדים** – הוקמה בשנת 2007 ע"י פעילים חברתיים על בסיס פעילות הקליניקה לזכויות עובדים של אוניברסיטת תל-אביב. מתנהל באופן דמוקרטי המקנה כוח רב לעובדים החברים בו. הפעילים בן הם צעירים ברובם, פועלים בהתנדבות, והם סוציאליסטים בהשקפתם.

התארגנות עובדים

חופש ההתארגנות – ההיגיון

- **הנחת יסוד:** התלות הכלכלית של העובד במעביד יוצרת נחיתות של העובד אל מול המעביד.

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – דבר המחוקק

- **ארגון יציג של עובדים ... הוא ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים ... , ובלבד שמספר זה אינו פחות משליש כלל העובדים שעליהם יחול ההסכם.**

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – דבר המחוקק

- **לכל עובד הזכות לפעול למען התארגנות עובדים בועד עובדים ובארגון עובדים, להיות חבר בועד עובדים ובארגון עובדים ולפעול במסגרתם**
- **מעביד חייב לנהל משא ומתן... עם ארגון עובדים יציג ..., בהתארגנות ראשונית אצלו; אין באמור ... כדי לחייב מעביד לחתום על הסכם קיבוצי עם ארגון עובדים בהתארגנות ראשונית...**

התארגנות עובדים

ארגוני עובדים – דבר המחוקק

- מעביד לא ימנע מנציג של ארגון עובדים להיכנס למקום עבודה שבו מועסק עובד...
- מעביד לא יפטר עובד, לא ירע תנאי עבודה של עובד, ולא יימנע מקבלה של אדם לעבודה, בשל אחד מאלה:
  - (1) חברותו או פעילותו בארגון עובדים;
  - (2) פעילותו לצורך הקמה של ארגון עובדים;

התארגנות עובדים

חופש ההתארגנות – המהות

- מעבר מיחסי עבודה אישיים, הסכם עבודה אישי, למערכת יחסי עבודה המתנהלת באופן קיבוצי באמצעות נציגות העובדים.
- תנאי העבודה נקבעים בהסכמה בין המעביד לבין ארגון העובדים בהסכם קיבוצי.

התארגנות עובדים

חופש ההתארגנות – זכות יסוד

- חופש ההתארגנות הוכר בשיטתנו המשפטית כזכות יסוד שאינה כתובה עלי ספר... חופש ההתארגנות זכה להכרה כזכות יסוד חוקתית הנובעת מחוק כבוד האדם וחירותו, הכולל בחובו, בין היתר, את זכותם של העובדים להתארגן.
- זכות ההתאגדות ביחסי העבודה מורכבת מ:
  - הזכות להתארגן,
  - הזכות לנהל משא ומתן קיבוצי
  - חופש השביתה

התארגנות עובדים – הודעה למעסיק

לכבוד
המעביד

אנו שמחים להודיעך, כי נבחרנו להיות הארגון היציג של עובדי ...
לצורך מו"מ אשר אמור להיפתח בימים אלו, נא להעביר ל... את הפרטים הבאים:

- מספר העובדים ב... על-פי לוח התפקידים ב...;
- השכר המשולם לעובד בכל תפקיד;
- התוספות הכלכליות הניתנות לבעלי התפקידים;
- הזכאות לימי חופשה;
- זכאות לימי מחלה;
- אחוזי ההפרשות לקרנות הפנסיה/לביטוח המנהלים מטעם...
- מספר עובדי ה... הזכאים לקרן השתלמות;
- מהם התפקידים ב... המזכים לקרן השתלמות

בברכה,
ארגון העובדים

התארגנות עובדים – הודעה למעסיק

- **הלם;**

- **פעילות למניעת ההתארגנות;**

- **הסיבות –**

- איום על פררוגטיבת הניהול של המעסיק ועל עצמאותו במפעלו.

- "הפרת נאמנות" של העובדים למפעל, ומסר של חוסר אמון או חוסר הערכה להנהלת המפעל ולפועלה במשך השנים למען העובדים.

- חשש כי לייקור עלות כח האדם במפעל

- חשש בפני ארגון עובדים לוחמני ובלתי מתפשר.

התארגנות עובדים – הודעה למעסיק

- פעילות למניעת ההתארגנות –

ניסיון "לשכנע" את העובדים לבטל את ההצטרפות באמצעות:

- שיחות "שכנוע"

- מכתבי "שכנוע"

התארגנות עובדים – הודעה למעסיק

מכתב "שכנוע"

"שלום,

בעת הזו מופעלים לחצים על עובדים להצטרפות בהולה להסתדרות.

לתשומת ליבך, חתימה על טופס הצטרפות מהווה הוראה אוטומטית לניכוי של מאות שקלים משכרך בשנה.

הצטרפות להסתדרות תגרום לחברה ולנו העובדים נזק אדיר ולפגיעה ביכולת התחרותית שלנו מול המתחרים.

אנא שקול בכובד ראש והימנע מפעולה חפוזה בטרם קיבלת את כל המידע".

התארגנות עובדים – הודעה למעסיק

מכתב "שכנוע"

"הסרטן הפוליטי הזה שנקרא ההסתדרות... מחר כשיכנסו לפה אנשי הועד וההסתדרות, כל מה שנצטרך לעשות זה רק לדון עם הועד ומהחברה הכי חזקה בתעשייה אנו **נהיה החברה הכי חלשה בתעשייה...**

read my lips, אנחנו באמת **נצטרך לפטר המון עובדים...**
זה יהיה אסון לפלאפון אם תקום פה הסתדרות..."

התארגנות עובדים – הלכת פלאפון

התוצאה:

איסור השפעה של המעסיק על מימוש זכות ההתארגנות בכלל והראשונית בפרט

- יש למנוע השפעה כלשהי של המעסיק על מימוש זכות ההתארגנות של העובד.
- **האיסורים** על המעסיק להימנע מ"השפעה" על ההתארגנות בכלל, ובשלבי התארגנות ראשונית בפרט, חלים על פעולות למניעת כינונו של ארגון עובדים יציג במקום העבודה, ושיש בהן מסר מידי נגד ההתארגנות.

התארגנות עובדים – הלכת פלאפון

התוצאה:

איסור השפעה של המעסיק על מימוש זכות ההתארגנות בכלל והראשונית בפרט

• האיסורים:

- לחץ או כפייה על העובדים, לרבות בפגישות אישיות או קבוצתיות;
- לחץ על עובדים לבטל חברותם בארגון העובדים, או להצהיר על אי רצון להתארגן בארגון עובדים;
- מעקב אחר עובדים על רקע התארגנות;
- איומים;
- איסור כניסה של נציג ארגון עובדים למפעל.
- התבטאות נגד ההתארגנות במישרין או בעקיפין;
- פיטורים של חברי ועד ופעילים בהתארגנות;
- הרעה בתנאי עבודה;

התארגנות עובדים – הלכת פלאפון

הנחיית ביה"ד הארצי

"... בהיות חופש ההתארגנות מחירויות היסוד של שיטתנו המשפטית, על בתי-הדין לעבודה לסכל כל ניסיון לפגוע ברצונם של עובדים להתארגן באיגוד מקצועי שיגן על זכויותיהם".

התארגנות עובדים – הלכת פלאפון

תוצאה

- בתקופת ההתארגנות הראשונית, עד לכינונו של ארגון עובדים יציג, טרם הבשלתו של שיח קיבוצי בין הצדדים, קמה החזקה לפיה הבעת עמדה על ידי המעסיק או מטעמו בנוגע להתארגנות או השלכותיה, לרבות "הטבות" בעטייה של ההתארגנות או שלילתן, מהווה הפעלת לחץ וכפיה והשפעה בלתי הוגנים... האסורים לחלוטין.
- כלומר, בתקופת ההתארגנות הראשונית ועד לכינונו של ארגון עובדים יציג, אסור למעביד להתערב בתהליכי ההתארגנות בכל דרך שהיא.
- על המעביד להמתין מן הצד לתוצאות ניסיון ההתארגנות.

תודה